

Datum	29.04.2014.	
Medij	Oslobođenje	Dnevni štampani medij
Naslov	PREF kao putokaz	
Rubrika	Komentari	
Strana	11	
Autor	Eldar Dizdarević	
Ključna riječ	PREF	
Površina teksta	1/2	
Link	http://ba.biznis-plus.com/node/6682/PREF-kao-putokaz	

EKONOMSKI BAROMETAR

Piše: Eldar DIZDAREVIĆ

PREF kao putokaz

Prema posljednjim podacima, PREF je prošlu 2013. godinu završio sa 7,4 miliona KM neto dobiti, pri čemu je u posljednje tri godine isplatio 18,7 miliona KM dividende. Neto vrijednost imovine ovog fonda krajem prošle godine iznosila je 261 milion KM, a treba pomenuti da ovaj fond - koji je ustvari neka vrsta ispomoći penzionom fondu RS-a - u posljednje tri godine konstantno posluje pozitivno, sa značajnim iznosima neto dobiti, isplaćujući pri tome svake godine redovno dividendu!

Da u ovako otužnoj makroekonomskoj situaciji kakva je kod nas može biti i pozitivnih primjera, svjedoči i slučaj PREF-a, odnosno Penzijskog rezervnog fonda Republike Srpske. Prema posljednjim podacima, PREF je prošlu 2013. godinu završio sa 7,4 miliona KM neto dobiti, pri čemu je u posljednje tri godine isplatio 18,7 miliona KM dividende. Neto vrijednost imovine ovog fonda krajem prošle godine iznosila je 261 milion KM, a treba pomenuti da ovaj fond - koji je ustvari neka vrsta ispomoći penzionom fondu RS-a - u posljednje tri godine konstantno posluje pozitivno, sa značajnim iznosima neto dobiti, isplaćujući pri tome svake godine redovno dividendu! Iako nije riječ o spektakularnim finansijskim rezultatima tipa telekoma, ipak treba naglasiti da je riječ o veoma dobrim rezultatima, na nivou nekih većih komercijalnih banaka kod nas.

Penzijski rezervni fond Republike Srpske osnovan je 2010. godine s ciljem podrške, kako je to navedeno u prospektu, obezbjeđenju dugoročne finansijske održivosti obaveznog penzijskog osiguranja. Funkciju Skupštine PREF-a vrši Upravni odbor Fonda PIO, a u pravnom prometu Rezervni fond nastupa u svoje ime i za svoj račun samo u odnosima sa Društvom za upravljanje, dok Rezervni fond u odnosima sa trećim licima zastupa i predstavlja Društvo za upravljanje. Društvo za upravljanje fondom također je osnovano sredinom 2010. godine, a djelatnost mu je upravljanje Penzijskim rezervnim fondom i drugom imovinom koju mu povjeri fond PIO.

PREF je, dakle, fond koji investira u vrijednosne papire radi uvećanja svoje imovine, a potom, kao dionička društva, isplaćuje dividendu svojim vlasnicima i osnivačima, dakle Fondu PIO. PREF također ulaže u depozite, obveznice i trezorske zapise, dok u prihode fonda ula-

zi i dividenda koju isplaćuju društva u kojima PREF ima suvlasništvo. PREF trenutno u svom portfelju ima dionice oko 500 privrednih društava iz RS-a, pri čemu su u posljednje tri godine prodane dionice 270 kompanija koje su poslovale s gubicima. PREF je, inače, po sili zakona prilikom osnivanja dobio na upravljanje dionice 770 privrednih društava.

I u svemu tome nema ništa novo za naše prilike. Kod nas postoji prilično veliki broj ovakvih i sličnih društava i fondova, no većina njih ne posluje tako dobro. Tome, naravno, značajno doprinosi i hronično teška i besperspektivna situacija na oba bh. tržišta kapitala, dakle i na Banjalučkoj i na Sarajevskoj berzi, ali to okruženje vrijedi i za PREF. Uprkos tome, PREF ipak posluje bolje od ostalih sličnih društava. U čemu je onda tajna PREF-a? Ima li ovaj fond kakvu konkurentsku prednost nad ostalima koja proizilazi iz činjenice da je riječ o društvu koje nije u privatnom vlasništvu? Teško, jer iza PREF-a ipak stoji Fond PIO kojem baš i ne cvjetaju ruže. Pa u čemu je onda tajna PREF-a?

Najveća tajna i ujedno osnova za uspjeh PREF-a leži u činjenici da je prilikom osnivanja ovog fonda na njegovo čelo doveden čovjek koji veoma dobro poznaje tržište kapitala u Republici Srpskoj i Bosni i Hercegovini i koji je ispekao zanat na ovim tržištima. Riječ je o Darku Lakiću, bivšem zamjeniku direktora Banjalučke berze (BLSE), čovjeku čiji je doprinos u stvaranju tržišta kapitala kod nas evidentan. Lakić se potom okružio mladom ekipom saradnika koji također znaju dosta o tržištu kapitala i to je ujedno sva tajna uspješnosti PREF-a! Znači, da je PREF u startu povjeren nekom ko je više vremena provodio u sferi politike, a ne biznisa, za pretpostaviti je da bi danas poslovni rezultati ovog fonda izgledali, najblaže rečeno, znatno drugačije.

No, ovako, s Lakićem na čelu, RS, a

ujedno i BiH, dobio je rezervni penzioni fond kojeg je OECD (Organisation for Economic Co-operation and Development) lani uvrstio u svoj pregled i istraživanje o velikim penzijskim fondovima i javnim penzijskim rezervnim fondovima u svijetu, što je objavljeno u publikaciji Annual Survey of Large Pension Funds and Public Pension Reserve Funds 2013. Istini za volju, PREF se u publikaciji OECD-a nalazi na posljednjem mjestu među svjetskim rezervnim fondovima po iznosu neto vrijednosti imovine (ili aktive), no svedjedno, PREF je ipak uvršten na listu najvećih svjetskih rezervnih fondova, zajedno sa, naprimjer, američkim States Social Security Trust Fund (vrijednost imovine 2.732 milijarde dolara), japanskim Government Pension Investment Fund (1.298 milijardi dolara) ili norveškim Government Pension Fund Global (694 milijarde dolara). A s obzirom na ugled OECD-a u svijetu, to baš i nije mala i nevažna stvar.

Zaključimo. PREF je zaista interesantan primjer koji ilustrativno pokazuje da se sa izborom odgovarajućih ljudi na ključna mjesta mogu napraviti dobri rezultati - čak i u ovako teškim makroekonomskim uslovima i lošem poslovnom okruženju kakvo je trenutno u BiH, a posebno u RS-u. Iako rezultati PREF-a nisu spektakularni poput, recimo, rezultata ovdašnjih telekoma, oni baš nisu ni tako mali. PREF je, recimo, na kraju prošle godine ostvario 12,6 miliona KM prihoda samo od dividendi, što je na nivou prošlogodišnjeg profita Intesa Sanpaolo banke BiH. A ova je banka među deset najvećih kod nas. Promatran s te pozicije, slučaj PREF zaista jednostavno "traži" da bude ozbiljnije razmotren, možda čak i na akademskom nivou, jer on na izvjestan način može čak i da predstavlja za sve nas u BiH putokaz kojim pravcem i kako dalje i u finansijskom sektoru, ali i u segmentu penzionog osiguranja.